

CÒMIC

Manel Fontdevila i la revolta de l'humor

'No os indignéis tanto' reflexiona sobre la desobediència civil i el fenomen del 15-M

L'humor també es manifesta. Manel Fontdevila examina a l'assaig en format de còmic *No os indignéis tanto* l'herència de la Transició a través de les reaccions dels mitjans a les revoltes del 15-M.

XAVI SERRA

BARCELONA. Quan es parla d'humor gràfic sobre l'actualitat, pocs autors tenen el currículum i el prestigi de Manel Fontdevila (Manresa, 1967). És ninotaire de capçaleres com *Regió7*, *Público* i *Eldiario.es* i fa 20 anys que col·labora amb *El Jueves*, una revista que fins i tot va dirigir un temps i de la qual és un dels pilars. Regularment, publica recopilacions dels seus acudits o de sèries d'*El Jueves* com *La parejita* i *Para ti que eres joven* (amb Albert Montejos).

Però no és el cas de *No os indignéis tanto*. En aquest treball, Fontdevila trenca amb el format habitual de les seves col·laboracions per reflexionar –sempre des de l'humor– sobre les revoltes socials i el rebuig que provoquen en els mitjans i l'opinió pública. I ho fa en primera persona, sense amagar-se darrere de cap personatge. “No puc fer-ho de cap altra manera –diu–. No sóc periodista ni historiador i no sóc un d'aquells tertulians que ho saben tot. Parlo com a autor d'històries, des de la meua òptica personal”. El còmic arrenca amb l'episodi que va inspirar l'obra: la lectura del *Indigneu-vos* de Stéphane Hessel. “Es com ho explico: me'l vaig llegir en un avió abans d'enlairar-nos –assegura–. I no el vaig trobar gaire interessant, però sí que em va semblar molt significatiu que calgués un llibre per dir allò. Perquè si calia era perquè aleshores ningú ho deia”.

El drama d'un abric pintat

Fontdevila aprofita el còmic per recordar les mobilitzacions del 15-M i les diferents reaccions que els *indignats* van provocar en la societat, confessant els propis dilemes de l'autor a l'hora de posicionar-s'hi. Però un episodi li crida especialment l'atenció: els aldarulls a l'entrada del Parlament. “El que més em va molestar va ser la reacció dels mitjans, sobretot dels que considero meus –explica–. Com si el 15-M hagués creuat una línia i ja no ens representés. I bé, és delicat. Van sacsejar parlamentaris i això no està bé. Però són coses que poden passar, sobretot en un país on els polítics menyspreen qualsevol protesta. El Parlament va aprovar una retallada amb la qual molta gent va perdre serveis vitals. No pot ser que

el problema sigui només que a una senyora van pintar-li l'abric”.

I heus aquí el cor de la qüestió de *No os indignéis tanto*: les fronteres que la Transició va imposar per delimitar el que és socialment acceptable i el que no. “A la Transició es van definir quins eren els marges per bellugar-se –afirma l'autor–. I sortir-ne no és que sigui il·legal, sinó antidemocràtic, una falta de respecte. Però no podem viure tota la vida de protestes decoratives. Tots els grans avenços democràtics han sorgit d'actes de desobediència”.

De Monty Python a 'La Codorniz'

En tot aquest debat, Fontdevila destaca el paper que juga l'humor a l'hora d'alterar els marges expressius amb exemples històrics com el de la cançó satírica de Brassens i les pel·lícules dels Monty Python. A l'estat espanyol, tanmateix, la Transició assenyala un model inofensiu, el suposadament intel·ligent de la revista *La Codorniz*. “El problema no és que *La Codorniz* fos dolenta, sinó que se'n faci bandera i es posi com a model. És com dir que l'intel·ligent és ser moderat. I no deixa de ser l'humor que feia amb Franco gent benestant que se sentia còmoda amb aquell règim”.

L'autor ha tocat més d'un cop amb els marges de la correcció política. El cas més conegut és el de la famosa portada segrestada d'*El Jueves*. A *No os indignéis tanto* relata l'anècdota d'una periodista que, *off the record*, el felicitava per la portada però davant del micròfon l'atacava tota ofesa. “Vaig adonar-me que la cultura de Transició no és només un concepte, sinó que es personalitza en jutges, periodistes... –diu–. Vam enganxar un moment de canvi en què el rei estava deixant de ser intocable. La gent començava a perdre-li el respecte. Ara ja l'ha perdut, però no tant per les accions dels humoristes sinó per les de la Corona, que ha demostrat ser molt més efectiva que nosaltres a l'hora de destruir la institució”.

Tot i que l'autor reconeix que hi encaixaria, el tema del procés sobiranista gairebé no es toca. “És que és un tema massa gran per ficar-lo enmig dels altres –es lamenta–. Però a mi em sembla interessantíssim i, de fet, m'agradaria fer un llibre només sobre el tema. Hi ha moltes coses del procés que demanen ser explicades a través de l'humor, d'una manera planera”.

EL DIBUIXANT INDIGNAT

La lectura del manifest *Indigneu-vos*, de Stéphane Hessel, va inspirar a Manel Fontdevila una reflexió en forma de còmic a l'assaig humorístic *No os indignéis tanto* (Astiberri). FRANCESC MELCION

